

Vi är Luftens Drottning.

I samproduktion med Kompani Giraff

Premiär 16 september 2022

KOMPANI GIRAFF

HELSINGBORGS
STADSTEATER

Vi är Luftens Drottning.

Baserad på romanen "Vi är Luftens Drottning" av Pauline Wolff

Artister:

Elisa Bitschnau
Justin Collas
Françoise Fournier
Sam Ramos Imbeau
Manda Rydman
Giulia Scamarcia
Ronja Särkiniemi

Riggare:

Matthew Horton
Erik Berkey

Regi

Kompositör och musik
Dramatiker
Scenografi och kostym
Maskdesign
Ljusdesign

Riggdesign

Koreografisk bearbetning
Koreografisk bearbetning, trapets och tyg
Magikonsult
Videodesign
Scenografiöga

Viktoria Dalborg
Magnus Larsson
Mia Winge
Sus Soddu
Jenny Arstam
Sofie Gynning

Stefan "Drake" Karlström, Matthew Horton
Katarina Lundmark
Célien Pinon
Axel Adlercreutz
Emi Stahl
Isak Elwin

Att skriva för cirkus

AV MIA WINGE, DRAMATIKER

Den samtida cirkusen är en konstform där gränserna för vad som är fysiskt möjligt hela tiden tänjs och förflyttas, där kropparna, de fysiska uttrycken och cirkusdisciplinerna är det som får oss att känna glädje, sorg och häpnad. En konstform där ord kan spela roll men inte huvudroll. För Kompani Giraff att välja att gestalta en så poetisk och komplex roman som Pauline Wolffs "Vi är Luftens Drottning" (2006) ligger helt i linje med konstformens vilja att utmana gränser. Men hur dramatisera den?

I romanen skriver en kvinna ett avskedsbrev till sin dotter. Kvinnan är Sawanjii, Luftens Drottning, och stammar från en ätt luftakrobater. I brevet berättar hon om skeppet hon föddes på, som under fem sekel seglat över haven. Om kvinnorna ombord, tränade i akrobatik, som ursprungligen var tänkta att ges som gåvor till rika män. Om hur kvinnorna tog makten över skeppet för att rädda sina liv. Om hur de fortsatte färdas och utveckla sina konster. Blev alltmer exceptionella.

Parallellt blev styret på skeppet alltmer totalitärt. Allt fler regler skapades som begränsade människorna ombord (lauinjaan, som de kallades), som band dem till skeppet och skar av dem från omvärlden. De som bröt mot reglerna straffades hårt. Men den ätt av kvinnor som Luftens Drottning kom ifrån hade en förbjuden längtan efter att bli ett

med luften, att kunna flyga. Generation efter generation tränade de nattetid i mörker och åt minimalt så att deras skelett blev ihåliga som fåglars. För varje generation kom de närmare, och plötsligt en natt flyger en av dem. Hon, Luftens Drottning.

Men hon upptäcks när hon flyger och måste fly. I brevet beskriver hon sveket hon blev skyldig till när hon lämnade kvar sin mamma till straffet ombord. Det alltför korta mötet med mannen som blev pappa till hennes dotter. Känslan att inte hitta hem i land, att inte kunna föra hungern och strävan vidare till dottern. Det enda hon kan ge sin dotter är kunskapen om var hon kommer ifrån. Därför berättar hon, för att sen släppa taget.

Romanen är så rik på karaktärer, språk och berättelser – att få med allt är en omöjlighet, särskilt i en cirkusföreställning. Jag har därför valt fragment ur den som blir Sawanjiiis minnen, gestaltade i cirkusnummer eller födda ur dem. Ibland kan texterna öppna för en tolkning av cirkusnumren, ibland kontrasterar de eller kompletterar. Här finns en berättelse om en luftakrobat, om hennes historia och vem hon är nu. Om ensamheten, vilsheten och i slutändan avskedet till dem hon saknar, till den hon var, till konsten, luften, livet. Samtidigt står det fritt för var och en i publiken att tolka och skapa sin egen berättelse: vad händer när den man var inte längre finns?

Cirkusmagi på högsta nivå

I Kompani Giraffs händer förvandlas Pauline Wolffs roman "Vi är Luftens Drottning" till en hisnande och vacker berättelse om frihet, om modet att gå sin egen väg och om att trotsa konventionerna mot alla odds. För cirkusregissören Viktoria Dalborg är det en flerårig dröm som får liv på scen.

–Jag har levt med idén om den här uppsättningen väldigt länge, ända sedan jag läste romanen för tio år sedan, säger Viktoria Dalborg.

Hon är en av tre konstnärliga ledare för Stockholmsbaserade Kompani Giraff, som skapar visuella och egenartade nycirkusföreställningar med en särskild passion för vardagens magi. Vid tiden då hon läste boken, 2012, jobbade hon själv som luftakrobat. Hon drabbades särskilt starkt av den mor- och dotterskildring som löper som en röd tråd genom boken.

–Romanen innehåller en magisk realism som är väldigt spännande. Men framför allt är det en episk historia, nästan som en skröna. Jag anade redan då att det var en berättelse för scenen.

Med scenografen och kostymdesignern Sus Soddus estetik skapas ett drömligt universum som bjuder publiken på en visuellt stark helhetsupplevelse. Viktoria Dalborg kallar "Vi är Luftens Drottning" för ett "luftburet rekviem", en tillbakablick på ett svunnet liv som cirkusartist. Uppsättningen baseras fritt på Pauline Wolffs roman, som handlar om ett kvinnosläkte som genom århundraden av hård träning, trots att det är förbjudet, lärt sig att flyga.

– Romanens starka känsla av frihetslängtan drabbar mig. Och så handlar den om frihet. Beskrivningen av motståndet mot den stenhårda disciplinen som är villkoret för kvinnornas existens blir en tydlig metafor för människans okuvliga vilja att gå sin egen väg, att trotsa konventionerna, säger Viktoria Dalborg.

Sex av världens främsta cirkusartister, flera av dem med luftakrobatik som specialdisciplin, en skådespelande dansare och två cirkusriggare* presenterar en scenupplevelse av yppersta klass.

– Det är fantastiskt kul. Hela ensemblen består av akrobater som ägnat sina liv åt cirkusen. De är konstnärer på högsta nivå, säger Viktoria Dalborg.

De fysiska och visuella gestaltningarna bärs fram av skådespelaren och dansaren Françoise Fournier och de sex cirkusartisterna.

–Det magiska med cirkus är att man känner den genom sin egen kropp. Det är universellt. Publiken får en direkt, fysisk upplevelse som gör att man kan leva sig in i det artisterna uttrycker med sina kroppar. Cirkus kommunicerar från kropp till kropp och talar till våra känslor utan omvägar, säger hon och fortsätter:

–Jag hoppas att alla ska få sin egen upplevelse, att man ser olika saker. "Vi är Luftens Drottning" är ett drömspel som jag hoppas ska ge publiken fler pusselbitar till den mänskliga själen, ungefär som poesi kan göra.

*Läs mer om uppsättningens cirkusriggare, Matthew Horton och Erik Berkey, på sidan 16.

"Jag går som på moln!"

De kommer från länder som Kanada, Italien, Schweiz, Finland, Frankrike och Sverige, men cirkusen är deras gemensamma språk. Möt ensemblen som älskar att träna hårt och flyga högt för sin publik.

Sam Ramos Imbeau – bas i Korean Cradle

Varför älskar du cirkuslivet så mycket?

–Jag har alltid haft en passion för cirkus och jag har jobbat hårt för att komma dit jag är idag. Det gör det lätt för mig att gå ut på scen och ha kul. Jag minns när jag som barn såg cirkus för första gången. Det fick mig att börja drömma och känna att allt är möjligt. Nu när jag själv står på scen vill jag få publiken att känna på samma sätt!

Vad är din största skräck i livet?

–Jag är faktiskt inte så rädd för något.

Jag försöker fokusera min energi på det positiva i livet. Det är bara så min personlighet är. Jag tycker om att se det bästa i människor och det bästa av livet.

Och på scen?

–För de flesta vore det ju att dö på scen. Men så känner inte jag. För om jag dör så är jag borta. Eftersom jag jobbar som bas har jag andras liv i mina händer, så det jag kan vara rädd för är att sätta andra i fara genom att vara distraherad. Men jag försöker vara fokuserad. Jag är en försiktig person som tycker om att ta hand om andra och tänker mer på andra än på mig själv. Och när man har andras liv i sina händer så tänker man inte på vad man ska äta till middag ikväll.

Giulia Scamarcia – svingtrapets, luftring, dansakrobatik

Hur har din cirkuskarriär sett ut fram till idag?

–Jag kommer från en liten by i Italien och började med cirkus när jag var 19. Innan dess höll jag på med rytmisk och artistisk gymnastik. Jag kom in på en skola i Montreal där jag specialiserade mig i disciplinen svingtrapets. Jag har turnerat i Australien och Europa och efter Covid jobbade jag i USA med Cirque du Soleils klassiska show "Alegría". Det var en riktigt bra erfarenhet.

Ett av föreställningens teman är åldrandet. Vad tycker du är det bästa med att ha blivit lite äldre?

–Att många rörelser sitter i muskelminnet på ett sätt som de inte gjorde när jag var yngre. Jag har ett större självförtroende och kan lita mer på min kunskap och erfarenhet. Det gör att jag förlorar mindre tid. Jag tycker att det känns bra att bli äldre.

Och det sämsta?

–Jag behöver ta hand om kroppen mer. Jag måste både värma upp och varva ner på ett bra sätt för att minska risken för skador. Jag behöver också träna hela tiden, även när jag inte arbetar. Annars är det lätt att göra sig illa.

Ronja Särkiniemi – Korean Cradle
När förstod du att du ville arbeta som cirkusartist?

–Det bara blev så. Först tränade jag gymnastik i sex år och sedan höll jag på med cirkus i flera år som tonåring. Jag tyckte att det var så roligt att jag sökte till en cirkusskola, och kom in. Efter att ha testat i princip alla slags discipliner, insåg jag att Korean Cradle passade mig bäst.

Korean Cradle är en disciplin på högsta nivå. Vad tänker du på när du flyger däruppe?

–Under träningen tänker jag mest på tekniska saker och att göra alla momenten rätt, men också att utveckla rörelserna. Under föreställningen tänker jag även på publiken, att det ser bra ut och att hålla mig fokuserad på det jag ska göra.

Vad händer om du blir ofokuserad?

–Då misslyckas jag med rörelsen, om inte mitt muskelminne hjälper mig att utföra den.

Elisa Bitschnau – statisk trapets, dans-akrobatik

Varför började du med cirkus?

–I mitt hemland Schweiz är cirkus populärt och man kan hitta cirkusskolor överallt. När jag var tre år ville mina föräldrar att jag skulle börja med någon sport och då blev det cirkus. Jag tyckte att det var superroligt. Jag har hållit på i 20 år nu och i somras tog jag examen från Stockholms Konstnärliga Högskola.

Vilken är den största utmaningen i din disciplin?

–Det är att fortsätta älska det jag gör, att hitta den goda balansen mellan träning och att uppträda på scen. Jag vill fortsätta ha roligt även om cirkusen numera är mitt jobb. Visst får man en del skador, som blåmärken, brännsår och ont i händerna, men det är en del av jobbet. På scenen tänker jag inte på det.

Hur tränar du för att kroppen ska klara alla avancerade övningar kväll efter kväll?

–Jag tränar en del styrketräning, men det är ingen mening med att lyfta en massa tunga vikter. Jag ska kunna lyfta min egen kroppsvikt, och därför tränar jag ofta med gummi-band. Det blir många axelövningar. Jag jobbar även med mental träning, som skakmeditation. Det löser upp spänningar i kroppen och skakar bort alla negativa känslor.

Justin Collas – akrobatik
När förstod du att du ville arbeta som cirkusartist?

–Jag började med cirkus när jag var 16 år och blev snabbt bättre och bättre. Innan jag kom in i cirkusvärlden höll jag på med amatörteater, så jag var van vid att stå på scen. Jag blev kär i cirkusen direkt. Jag tyckte verkligen om det. Nu har jag precis tagit examen efter att ha utbildat mig i tre år på Stockholms Konstnärliga Högskola. Min plan är att jobba i både Frankrike, som är mitt hemland, och Sverige.

Vilken är den största utmaningen i din disciplin?

–Jag är så passionerad att jag inte känner att det finns några svårigheter. Det är roligt att öva mycket och det gör att jag inte blir lat. Jag vill hela tiden bli bättre och hålla mig på tårna.

Françoise Fournier – dansare, skådespelare
– Jag är 67 år och pensionerad dansare och skådespelerska. Jag är så imponerad av alla dessa unga cirkusartister och det är verkligen roligt att arbeta tillsammans. I den här historien ger jag röst åt en äldre kvinna och för berättelsen framåt. Det ger en ny och djupare dimension åt det sceniska. Det här är en hyllning till cirkuskonsten men också till arvet mellan mor och dotter. Jag är själv en dotter och jag har själv en dotter. Bandet mellan oss är starkt och jag kan använda mig av mina personliga livserfarenheter för att hitta den rätta tonen i min röst på scen.

Ett av föreställningens teman är åldrandet. Vad tycker du är det bästa med att ha blivit lite äldre?

– Jag älskar att jobba! Vad ska jag annars göra, mata duvor? Det bästa är att jag vet så mycket mer om vad jag kan – och vad jag inte kan. Jag är mindre rädd. När jag fick frågan om att vara med i den här uppsättningen tackade jag ja med en gång. Det är en jätteutmaning som gör mig lycklig. Jag går som på moln!

... Och det värsta?

– Att kroppen säger nej innan jag själv säger nej. Jag har artros i ett knä och metall inopererat i det andra knäet. Jag fortsätter ändå att dansa. Mitt ansvar att hålla kroppen i rörelse. Sedan är det ju tidsfaktorn: jag har mindre tid kvar. Men jag är så tacksam för allt som har hänt och som jag varit med om. Jag är privilegierad.

Manda Rydman – luftring, handstående, rep
Vad var ditt första steg in i cirkuslivet?

–Mitt första steg in i cirkuslivet var när jag såg cirkus i sexårsåldern. Efter det började jag öva akrobatik på gräsmattan och klättra i skolans rep i gymnastiksalen. Jag ville också bli en cirkusartist.

Vilken är den största utmaningen i din disciplin?

–Samarbetet med riggaren. Ringen dras upp och ner många gånger under numret och därför är jag beroende av att riggaren kan min koreografi väldigt väl och att vi samspelar. Och så är luftring en disciplin utan säkerhetslina eller matta, trots att den utförs på höga höjder.

Vad är det sista du gör innan du går in på scenen?

–Tar magnesium på händerna och gör en sista brygga för att ryggen ska fortsätta vara mjuk efter uppvärmningen.

Duon som inte tar några risker

Med hjälp av ingenjörslika uträkningar, smidighet och styrka skapar Matthew Horton och Erik Berkey en säker arbetsmiljö för sina högtflygande kollegor. Möt kvällens nyckelfigurer: cirkusriggarna!

Cirkusartisten Matthew Hortons intresse för vetenskap och fysik fick honom att slå in på en ny karriärväg. Först kombinerade han sitt nya yrke med livet som cirkusartist, men efter fyra års utbildning och mycket praktik har han de senaste två åren varit cirkusriggare på heltid. I "Vi är Luftens Drottning" arbetar Matthew Horton sida vid sida med sin nyutbildade kollega, Erik Berkey.

En riggare har många viktiga, och väldigt varierande, arbetsuppgifter: som att säkerställa att rep och redskap är i ordning, räkna ut materialens hållfasthet samt praktiskt möjliggöra luftakrobaternas arbete under både träning och show. Utan att synas för publiken klättrar Matthew och Erik upp och ner i smala stegar på scenens sidor för att dels lyfta artisterna med sin egen kroppsvikt, dels vara motvikt när artisterna flyger flera meter över scengolvet. Det är ett arbete som sträcker sig över långa dagar.

–En cirkusriggare ska kunna tänka som en ingenjör och samtidigt ha förståelse för artisternas arbete och vad de kan råka ut för, men också för den emotionella säkerheten. Artisterna jobbar på så hög nivå, och om de inte känner sig trygga kan de inte fokusera på sin disciplin, säger Erik Berkey.

–Vi är aktörerna bakom scen och vi medverkar i alla moment under föreställningen. Man brukar säga att riggaren kommer först och går sist av alla, säger Matthew Horton med ett snett leende.

"Vi är Luftens Drottning" innehåller många komplexa och riskfyllda moment. Det är anledningen till att fotografering inte är tillåten i salongen under föreställningen.

–Om artisten förlorar fokus tappar hen inte en replik, hen skulle kunna tappa repet, säger Erik Berkey.

–Det ska inte vara farligt på scenen, men det är cirkus och det innebär att det alltid finns en risk. Vår uppgift är att göra det så säkert som möjligt och vi har alltid en backupplan, och en backup på backupplanen, säger Matthew Horton.

Tillsammans diskuterar de varje moment, gör riskanalyser och funderar på vilka knopar de ska använda. Båda tycker om ansvaret som vilar på deras axlar.

– Det vi gör är viktigt. Vårt jobb är ju att alla ska må bra, fysiskt och mentalt.

Men visst händer det att jag vaknar mitt i natten och tänker: "Stängde jag den där karbinhaken", säger Matthew Horton och Erik Berkey nickar instämmande.

–Det är där siffrorna och pappersarbetet kommer in. Det är en trygghet att veta att allt ser bra ut. Men den absolut bästa backupen är att vara två par ögon.

Inspicient
Ljudtekniker
Scenmästare
Scen tekniker
Scen tekniker, framtagning
Smed
Rekvisitör
Belysningsmästare
Ljustekniker

Kostymtekniker
Dekormålare
Attributmakare
Kostymmästare
Teaterskräddare

Maskör
Patinerare och färgare
Dekorsnickare
Biljettförsäljning
Servicekoordinator
Fastighetsansvarig

Publikvärdar
Johanna Bernhold, Amanda Ebbersten, Ida Gatmon,
Greta Hedberg, Maja Johansson, Tigris Jonasson,
Julia Jönsson, Lisa Kellerman, Lina Mosen, Sara Oltner,
Christin Roemmelt, Nora Sadayo, Jonas Simon,
Ian Strömberg, Nikita Yourstone

* Lärning från YH-utbildningen
Hantverkslärling i Leksand

Linda Ahlberg
Gustaf Malmros
Katja Lindström
Michael Bell
Ida Holmberg, Nils Fritsch, Fredrik Stadler
Johan Andersson
Erika Plant-Blomqvist
Ernesto Mejia
Love Oskarsson, Anna Hausenkamp,
Anders Andersson, Markus Wibom,
Jonas Sandberg
Linnéa Strand
Katarina C:son Brandt, Anna Quiding*
Kerstin Larsson
Mia Petersson, Cecilia Skog
Maria Tapper, Linnéa Strand,
Anna Rosenblom, Sajeda Mohammad
Pernilla Werlin
Cecilia Skog
Mattias Rönn, Jonas Svensson
Stefan Dahl, Josefin Persson, Marie Björk
Helena Reijnow
Christer Johansson

Teknisk samordnare, föreställningsteknik
Scenchef
Konstruktör och teknisk samordnare
Teknisk producent, Kompani Giraff
Producent, Kompani Giraff
Producent

Redaktör föreställningsprogram
Formgivning program och affisch
Affischfotograf
Föreställningsfotograf
Filmfotograf, trailer, rörlig annonsering
Marknadsföring
Projektledare marknadsföring
Presskontakt

Planeringschef
Föreställningsteknisk chef
Verkstadschef
Ensemblechef
Foajéchef
Chefsproducent
Teaterchefsassistent
Teaterchef och konstnärlig ledare

Föreställningen är ca 2h inkl paus

En samproduktion mellan Helsingborgs stadsteater och Kompani Giraff

Tack till: Subtopia, Independent Studios, Joel Jedström,
Magdalena Piehl, Rebecka Haglund, SITE, Wille Christiani,
Ulf "Poly" Nylin, Cora Hamilton, Joshua Karlsson,
Karoline Aamås, Mira Leonard

Med stöd från: Kulturrådet, Region Stockholm,
Stockholms stad, och Konstnärsnämnden

Katja Lindström
Henrik Gandsjö
Lars Möller, Fredrik Stadler
Stefan "Drake" Karlström
Mette Klouman
Emma El-Hallah

Jenny Petersson
Radek Labunski
Sigurd Grünberger
Sören Vilks
Mattias Berglund
Marknadsavdelningen Helsingborg Arena & Scen
Sandra Hallberg
Mira Jalamo

Emma El-Hallah
Jonas Sandberg
Malin Jonasson Sahlstedt
Ulla Lidholm
Britta Jonasson
Michael Mania
Josefin Zimmergren
Kajsa Giertz

helsingborgsstadsteater.se

HELSINGBORGS
STADSTEATER